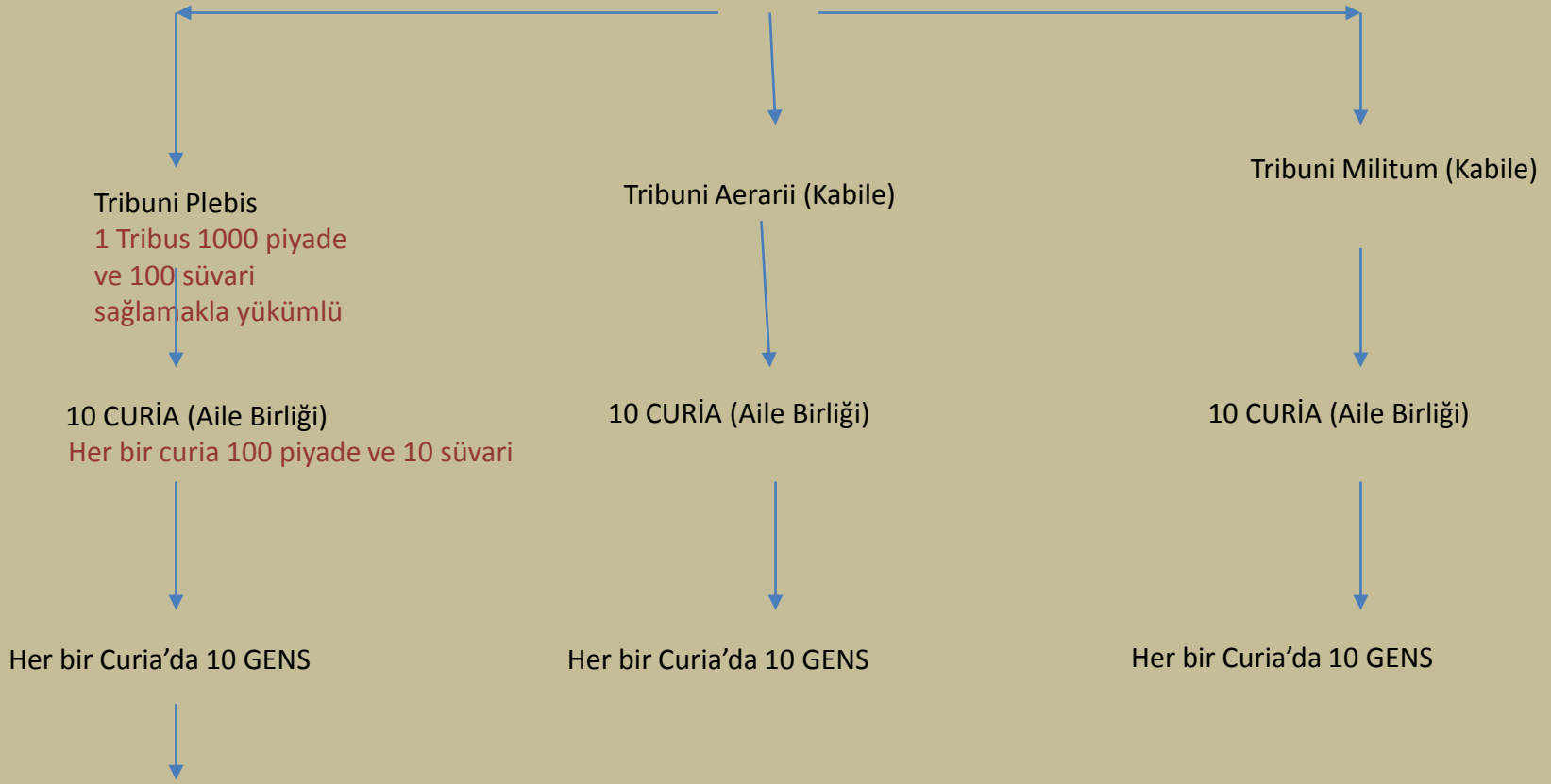

Bu sunum "Roma Kenti" dersi kapsamında kullanılmak üzere eğitim amaçlı hazırlanmıştır. Sunum içinde kullanılan resim, çizim, fotoğraf, harita gibi görseller muhtelif internet kaynaklarından ve kitaplardan temin edilmiştir. Bu imgelerin tamamının yayın hakları, fotoğrafları çeken kişilere aittir; eğitim amaçlı olarak kullanımı uluslararası kanunlarla serbesttir, ancak ticari ve benzeri kullanımları için fotoğraf sahiplerinden izin alınması gerekmektedir.

This presentation was prepared for educational purposes to be used during the lectures of the course 'The Roman City'. The visual material like paintings, drawings, photographs and maps are acquired through various internet resources and different books. All the copyrights of the indicated visual material belong to the related artists, writers and researchers who had conducted these works of art, books and the visual designs. The use of these materials for education purposes are under the protection of international laws, but for commercial uses the necessary permissions should be taken from the copyright holders of the works.

ROMA HALKI

1 GENS birkaç FAMIGLIA'dan oluşuyordu. Famiglia, karı-koca, çocuk, torun, köle ve aileye sığınmış (Clientes)lardan oluşuyordu. Aile reisi PATER FAMIGLIAS idi.

YANI ROMA HALKI: 3 TRIBUS, 30 CURIA VE 300 GENS'TEN OLUŞUR

- Her Romalının en az üç adı vardır.
- Appius Cladius Caudes.
- Appius bir ön addır ve genel olarak kısaltılarak yazılır (A. gibi)
- Cladius bađlı olduğu gens'i gösterir.
- Caudes ise bir soyadıdır ve gens içinde hangi familia'ya bağlı olduğunu belirtir.

ROMA MECLİS'LERİ

Senato

Roma Cumhuriyetindeki en yüksek kurumdur. Üye sayısı 300'den 600'e çıkarılmış ve imparatorluk döneminde etkinliği azalmıştır. Halk meclisleri tarafından seçilen magistratların onaylanması, çıkarılacak kanunların teklifi ve onaylanması, savaş kararının onaylanması, devlet malı ve kamu harcamalarında söz sahibi olması, diğer meclislerde alınan kararların onaylanması.

Comitia Curiata

30 Curia'yı kapsayan meclis. Daha çok Patrici'lerden oluşuyor

-Kanunların yapılması

-Savaş kararı almak

Meclisin görevleri içinde

Comitia Centuriata

Sadece Patricilerden değil, «sınırlı hukuklu» Pleplerin de olduğu meclis

-Comitia Centuria'da 193 centuria vardır ve her bir centuria'nın bir oy hakkı bulunur.

Görevleri: Consul ve praetor'lerin seçimi. Savaş kararının ilk tartışıldığı meclis.

Comitia Tributa (Concilium Plebis)

Roma ilk kurulduğunda 3 kabile (tribus) mevcuttu. Roma genişlemeye başlayınca kabile sayısı artmış ve M.Ö. 241 yılında sayı 35 kabile de sabitlenmiştir. Comitia Tributa Roma halkının meclisidir.

Görevi: Aedilis'leri (pleblerden yüksek memur) ve quaestor'ları seçer. Consilium Plebis ise sadece pleblerin meclisidir. Pleb magistratlarını, tribunus'ları ve pleb aedilis'lerini seçerdi.

On İki Levha Kanunları (M.Ö. 451/450)

- Kanunların yazılı hale getirilmesi için 10-12 patriciden oluşan ve decemvir'ler denilen bir komisyon M.Ö. 451 yılında kanunları iyileştirmek, standart bir hale getirmek ve yazılı hale getirmek üzere görevlendirilmiştir.
- Pleblerin direnişii üzerine hazırlanan kanunlar M.Ö. 5. yy. ortalarında Senato tarafından kabul edilerek Forum'a asılmıştır.
- Kanunlar Roma yurttaşlarının görev ve sorumlulukları, yurttaşlar arasındaki hukuki işler gibi unsurları düzenliyordu.

ROMA MECLİSLERİ

COMITIA CENTURIATA

- Roma'nın en eski meclisidir. M.Ö. 6. yy.'da kral Servius Tullius tarafından kurulmuştur.
- Comitia Centuria'da 193 centuria vardır ve her bir centuria'nın bir oy hakkı bulunur.
- Görevleri: Consul ve praetor'lerin seçimi. Savaş kararının ilk tartışıldığı meclis.

COMITIA CURIATA

- 30 curia'yı kaplayan bir meclistir
- Her bir curia'nın bir oy hakkı vardır.
- Görevleri: Kral seçimi, kanunların yapılması ve savaş kararı almak.

COMITIA TRIBUTA (CONCILIUM PLEBIS)

-Sayıları 35'i bulan kabilelerden oluşurlar. Her bir kabilenin bir oyu vardır.

-Roma ilk kurulduğunda 3 kabile (tribus) mevcuttu. Roma genişlemeye başlayınca kabile sayısı artmış ve M.Ö. 241 yılında sayı 35 kabile de sabitlenmiştir. Comitia Tributa Roma halkının meclisidir.

-Görevi: Aedilis'leri (pleblerden yüksek memur) ve quaestor'ları seçer. Consilium Plebis ise sadece pleblerin meclisidir. Pleb magistratlarını, tribunus'ları ve pleb aedilis'lerini seçerdi.

SENATUS: Roma Cumhuriyetindeki en yüksek kurumdur. Üye sayısı 300'den 600'e çıkarılmış ve imparatorluk döneminde etkinliği azalmıştır. Halk meclisleri tarafından seçilen magistratların onaylanması, çıkarılacak kanunların teklifi ve onaylanması, savaş kararının onaylanması, devlet malı ve kamu harcamalarında söz sahibi olması, diğer meclislerde alınan kararların onaylanması.

ROMA MAGİSTRATLARI

- Imperium yetkisine sahip olanlar
 - **CONSUL**'ler: İki kişi olarak görev yapan consuller Comitia Centuriata tarafından seçilirler ve Senatus' a başkanlık ederler. Asıl görevleri orduyu komuta etmektir. Kamu düzenini sağlarlar ve genel idari işlerden sorumludurlar. Consuller görev süreleri sona erdiğinde hesap vermekle yükümlüdürler. Proconsuller'de imperium yetkisine sahiptirler. Ancak bu yetki sadece görev yaptıkları eyalet ile sınırlıdır.
 - **PRAETOR**'lar: M.Ö. 366 yılında oluşturulmuş bir magistratlıktır. Amacı hukiki meselelerde consullerin yükünü hafifletmektir. Önceleri sadece patricilere açık olan praetor görevine M.Ö. 356'dan itibaren pleblerde atanmaya başlamıştır. M.Ö. 242'de, 1. Kartaca Savaşı'nın sona ermesinden hemen sonra ikinci bir kişiye daha praetor'luk verilmiştir. İkinci praetor genellikle yabancılarla ilgili işlere bakar ve Praetor Peregrinus olarak adlandırılır. İlk praetor ise Roma'daki işlerden sorumludur ve Praetor Urbanus olarak anılır. M.Ö. 227, M.Ö. 196 ve M.Ö. 80 yıllarında ikişer praetorluk daha eklenmiş ve sayıları sekize çıkmıştır. Comitia Centuriata tarafından seçilirler ve askeri komutan ve eyalet valisi olabilirler.

- **DİCTATOR**'ler: Bu görev Roma Tarihi boyunca devletin içine düştüğü olağanüstü kriz dönemleri için yalnız birkaç kişi tarafından üstlenilmiştir. Senatus'un kararı ve onayı ile genelde iki consülden biri dictator olarak seçilir. Sürekliliği olan bir görev değildir. İlk olarak 2. Kartaca Savaşı devam ederken uygulanmıştır.

- Imperium (hükmetme) yetkisi olmayanlar
 - **QUAESTOR**'lar: Konsüllerin yardımcısı gibi hareket ederler ve Comitia Tributa tarafından seçilirler. Sözcük anlamı inceleyen teftiş eden demektir. Cumhuriyetin sonlarında devlet hazinesinden ve maliyeden de sorumludurlar.
 - **PLEB TRIBUNUS**'ları: Pleb meclisince seçilen bu kişiler Roma halkının resmi devlet memurları değildirler. Sadece plebleri temsil ederler. İlk olarak M.Ö. 336 yılında konsüllüğe girmeye hak kazanmışlardır. Esas görevleri pleb meclisine başkanlık etmektir. Plebleri haklarının patricilere karşı korurlar . Pleb sınıfından olması gereken bu kişilerin veto hakları vardır.

- **AEDILIS**'ler: Plebler ilk olarak M.Ö. 5. yy.'da aedilis olmuşlardır. Pleb meclisi her yıl iki pleb Aedilis'i seçerdi ve asıl görevleri tribunus'lara yardım etmektir. Patrici sınıfından oluşan Curul aedilis'liği ise M.Ö. 366 yılında, konsüllüğün pleblere de açılmasından sonra kuruldu. Şehrin imar durumundan, yol ve patikaların temizliğinden, su dağıtımından, çarşı Pazar güvenliğinden, itfaiye işlerinden, tapınaklardan, festivaller düzenlenmesinden ve kamuya ait yerlerdeki davranışların denetlenmesinden sorumludurlar.
- **CENSOR**'lar: İlk olarak M.Ö. 443 yılında bu görev için atama yapılmıştır. Beş yılda bir atanırlardır. Konsüllerin yükünü hafifletmekle görevlidirler. Yurttaşların sahip oldukları servetin sayımını yapmakla yükümlüdürler. M.Ö. 1. yy. sonunda görev süreleri 18 aya indirilmiştir. Daha önce konsüllük yapmış kişiler arasından ve Comitia Centuriata tarafından seçilirlerdi.